

Reda-truppens kunstneriske indflydelse

af Farida Fahmy Oversat af Bente Greve Petersen

Artikel #7 af 8

Saididans?

Al 'Assayah al Gadida Den nye Stokkedans (Opført i Det romerske Amfiteater i Jerash, Jordan)

Formålet med denne artikel er blot at vise, hvordan dansere verden over er blevet forledt til at tro, at begrebet "saididans" (som i øvrigt er den forkerte transliteration) har været korrekt og tilstrækkeligt til at beskrive, hvad de lærte. Udtrykket er for generelt. Kig venligst på kortet for klarhed og for at se nøjagtigt, hvor bredt omfanget af El Said-regionen er, og hvilke områder det omfatter.

På arabisk hedder Øvre Ægypten Qibli Masr (Sydlige Ægypten) eller Sa'iyd Masr (Øvre Ægypten). Det omtales også som Assa'iyd.

Nilen flyder nordpå til Middelhavet. Området, der strækker sig fra Nassersøen i det yderste syd till Dahshur og al-'yat lige syd for nutidens Kairo, kendes som Assa'iyd. Derfra og nordover ligger Deltaregionen. Området fra Aswan og nordpå til Asyut omtales som Det Sydlige Øvre Ægypten. Det Nordlige Øvre Ægypten indeholder guvernoraterne: al-Minya, al Fayyum, Bani Suweyf og Asyut.

Denne store del af Øvre Ægypten huser indbyggere med forskellige kulturelle traditioner og indtægtskilder. Der er bønder og landejere, som bebor den egentlige Nildal. Der er også beduinstammerne, som lever i guvernoraternes perifære ørken. Mens nogle af disse stammer er nomader af natur, har andre slået sig ned i visse områder. Der findes også sigøjnerstammer i udkanten af byerne samt, selvfølgelig, nubierne med deres unikke sociale liv og dansetraditioner langt sydpå. Denne artikel handler udelukkende om indbyggerne i Nildalen.

Grundlæggende er Ægyptere homogene af natur. For eksempel kan man finde al-Nubiyin (nubiere), Assa'yadah (øvre ægyptere) og andre samfundsgrupper i Deltaregionen og i større byer som Kairo og Alexandria og omvendt.

Det følgende er en kort redegørelse for de indfødte dansetraditioner, der var kilder til inspiration for et antal danse i Reda-truppens repertoire.

Indfødte Dansebegivenheder

Nedenstående er dansebegivenheder, i hvilke deltagerne er medborgere i en by eller et samfund, og de udføres ved forskellige festlige lejligheder.

Al -Tahteeb og Al 'Assayah

Al-tahteeb er en populær kampsportsdans, oftest efterfulgt af al-'asayah (stokkedansen). Ved visse lejligheder praktiseres al-'assayah uafhængigt. Al-'asayah er en soloimproviseret dans, hvor deltageren benytter sin stok til at efterligne angrebs- og forsvarsbevægelserne i al- tahteeb. I stiliseret form udstiller den enkelte mand sin individualitet og sit talent på den måde, han håndterer sin stok i dansen. Danseren hopper, sætter af, sænker tempoet eller samler sig i overensstemmelse med sin umiddelbare reaktion på den akkompagnerende musiks tempo og egen inspiration. I det hele taget bevarer danserne ærefuldt fluiditet, såvel som maskulinitet i deres bevægelser og holdning.

Disse to dansebegivenheder er udelukkende mandlig beskæftigelse. Det er meget almindeligt at se mændene i Øvre Ægypten bære stokke til hverdag. Disse stokke er kraftige, og når de holdes parallelt med kroppen, når de som regel skulderhøjde. Det er de samme stokke, der benyttes i begge danse. Mens disse to begivenheder er indfødte skikke i Øvre Ægypten, foregår begge i mindre grad og med færre deltagere blandt øvre ægyptiske folk, som har slået sig ned i andre dele af landet. Mænd, der danser med stokke, kan ses i andre egne af Ægypten, når de deltager ved festligheder såsom bryllupper og andre fejring.

Vi overværede disse to dansebegivenheder adskillige gange i løbet af vore feltture til Øvre Ægyptens provinser i 1965. Vi lod os betage af det overvældende antal af deltagere ved de begivenheder, vi var vidner til, blandt andet i Karnaktemplet i Luxor, Suhag og Beni Swayf. Det var i Suhag, Mahmoud Reda fandt størst inspiration, og hans teatraliske repræsentation af al'Assayah blev kaldt al-Assayah fra Suhag.

Al-Kafafa

Al-kaffafa, sommetider kaldt al-kaff (håndfladen) er en anden populær dans. Den blev undersøgt og dokumenteret i 'Arab Mute', en landsby i Asyut-provinsen. Mændene, der deltog i denne dans, var dybt afhængige af deres sang og klappen med hænderne, deraf navnet. Endnu en gang blev vi imponeret af det høje deltagerantal. Der var omkring hundrede mænd i lineær formation med ledere opstillet indenfor linjerne.

Efter at mændene havde startet deres dans, kom fire kvinder fra hver side og tog plads foran mændenes linje. De holdt let afstand til mændene, og hver enkelt beholdt sit personlige felt dansen igennem. De flyttede sig stateligt mod midten, idet de bevægede deres torsoer frem og tilbage. Når de dansede på stedet, svingede de hofterne, og et fladt, tungt trin med samme fod fulgte hvert hoftestød. Under hele dansen havde kvinderne armene løftet over hovedet. De holdt enten begge hænder foran øjnene med håndfladerne udad eller vidt adskilt med let bøjede albuer og knyttede hænder. Kvinderne, der deltog i denne begivenhed, var ældre. De var stedets mødre eller tanter. Både mændenes og kvindernes bevægelser var roligt flydende, idet de holdt sig til klappenes og sangenes tempo. Mahmoud Redas teaterkoreografi blev kaldt Al-kaffafa fra Asyut.

Mahmoud Reda tilbød at udvikle og forstørre egenskaberne for denne dans. Han fokuserede på de forskellige bevægelses kvaliteter og betonedede henholdsvis

mænds og kvinders specielle stil. Med sin kulturelle finfølelse overholdt han lokale traditioner ved at bevare den oprindelige grad af nærhed mellem mænd og kvinder og deres indbyrdes forhold.

Indførelse af det Kvindelige Element

Fra de første danse blev præsenteret på scenen, blev kvindelige dansere introduceret i koreografier, hvor mænd dansede med stok. Alle disse danse blev koreograferet til Assa'iyds typiske musik, rytmer og populære sange. Reda-truppens kvindelige dansere optrådte aldrig med stokke. Deres måde at danse på blev holdt indenfor det socialt og moralsk forsvarlige og var i det store hele accepteret af ægypterne.

Ny Koreograferen af Indfødte Danse

Mahmoud Reda fortsatte med at udvikle nye tiltag i sine koreografier. Han kastede sig over danse materiale med yderligere potentiale for nytænkning og fornyelse. Blandt de nye danse, der blev udført på scenen i 1976, var den nykoreograferede al-`Asayah. Den blev kaldt al-`Asayah al-Gadidah (Den nye stokkedans) og blev danset til nyarrangeret musik og med en ny koreografisk tilnærmelse.

Mahmoud Redas kreative udvikling som koreograf tillod ham at være mere liberal i behandlingen af både de strukturelle egenskaber og bevægelsesindhold. Mere dybde og omfang blev føjet til det rumlige design. De optrædende fyldte en stor del af scenen og bevægede sig i forskellige formationer. Det, der foregik, udviklede sig til fremstilling af særlige individer og fokuserede på grupperelationer på forskellige tidspunkter i danseforløbet. Handling og samarbejde foregik i visse tilfælde mellem individuelle dansere og i andre tilfælde mellem grupper. Solopartier blev betonet gennem deres modspil til gruppens underordnede bevægelser.

I denne dans håndterede mandlige optrædende to stokke i stedet for en. Dette gav mere variation og dynamik i deres dans. De kvindelige optrædendes stil var skiftevis i kontrast til og sidestillet mændenes jordnære trin og vedvarende svingen med stokkene. Deres dansebevægelser var sommetider modsat og på andre tider blandet med kvindernes rytmiske bevægelser.

Udtrykket "Saidi"?

Siden Reda-truppens første år sagde Mahmoud Reda hele tiden, at hans arbejde var resultatet af hans inspiration. Han har altid været meget specifik omkring sit arbejde og den information, han videregav. Det vage og generaliserende udtryk "saidi" blev aldrig anvendt i vort repertoire. For at være fuldstændig sikker i min sag hentede jeg fra pulterkammeret en stor æske, der indeholdt en større mængde af programmer, brochurer og pamfletter, som min mor havde samlet gennem årene. En gennemgang viste, at ikke en eneste dans blev omtalt som "saididans".